

Uğur URUŞAK

Kırklareli Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Öğretim Üyesi

ŞİRKET MÜSADERESİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1
I. KAVRAM	3
II. ŞİRKETİN EŞYA, MALVARLIĞI, FON OLMASI	6
III. ŞİRKETİN MÜSADERENİN KONUSU OLMASI	8
IV. MÜSADERENİN KONUSU OLARAK ŞİRKET TASNİFİ....	13
V. ŞİRKET MÜSADERESİNİN AMACI VE TOPLUMSAL İŞLEVİ.....	14
A. Kefaret Amacı.....	14
B. İbret Amacı.....	15
C. Önleme Amacı.....	16
1. Terörizmi ve Finansmanını Önleme Amacı.....	17
2. Şirket suçlarını önleme amacı.....	21
3. Devlet-Şirket Suçlarını Önleme Amacı.....	23
4. Devlet Suçlarını Önleme Amacı.....	24
5. Çevre suçlarını önleme amacı.....	25
D. Mağdurun Zararlarını Giderme Amacı.....	26
E. Suçla Mücadele ve Yargılama Masraflarını Karşılama Amacı.	28
VI. ŞİRKET MÜSADERESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	28

A. İdari Yaptırımlar ve Ceza Yaptırımları	29
1. İdari Yaptırımlar:	29
2. Cezai Yaptırımlar	32
a. Cezai Yaptırımın Tek İzliliğini Kabul Eden Düşünceler.....	33
aa. Cezai Yaptırımın Tek İzliliğini Kabul Edip, Yaptırıma Güvenlik Tedbiri Adını Verip, Bunu Suçun İşlenmesinden Önce Alınan Önleyici Tedbirler Olarak Kabul Eden Düşünce	34
ab. Cezai Yaptırımın Tek İzliliğini Kabul Edip, Yaptırımı Suçun İşlenmesinden Sonra Alınan Önleyici Tedbirler Olarak Kabul Eden Düşünce	35
b. Cezai Yaptırımın İki İzliliğini Kabul Eden Düşünceler.....	38
ba. Cezai Yaptırımın İki İzliliğini Kabul Edip, Güvenlik Tedbirlerini Cezalar İle Birlikte Kabul Edip, Güvenlik Tedbirlerini Suçun İşlenmesinden Önce Alınan Önlemler Olarak Kabul Eden Düşünce.....	38
bb. Cezai Yaptırımın İki İzliliğini Kabul Edip, Güvenlik Tedbirlerini Cezalar İle Birlikte Kabul Edip, Güvenlik Tedbirlerini Suçun İşlenmesinden Sonra ve Cezaların Yanında Kabul Eden Düşünce.....	40
B. Şirket Müsaderesinin Hukuki Niteliğini Açıklayan Düşünceler.....	43
1. Şirket Müsaderesi Cezadır	43
2. Şirket Müsaderesi Güvenlik Tedbiridir	44
3. Şirket Müsaderesi Fer'i Cezadır.....	49
4. Şirket Müsaderesi İdari Kolluk Yaptırımıdır	50
5. Şirket Müsaderesi Kendine Özgü Bir Yaptırımıdır	51
6. Şirket Müsaderesi, Müsadere Edilen Şirketin Niteliğine, Şirketin Suç ile Olan İlişkisine, Suçun Niteliğine, Suçtan Elde Edilen Gelirle İlişkisine, Suçun Niteliğine, Şirketin Kime Ait Olduğunun veya	

Fiilen Yöneten/Kontrol Edenin Kim Olduğuna Göre Ayrı Ayrı Değerlendirilir	53
C. Şirket Müsaderesinin Hukuki Niteliğın Tespitinin Önemi	56
D. Düşüncemiz	59
VII. TÜRK HUKUKUNDA MÜSADERE	62
A. Anayasada Müsadere.....	62
B. TCK'de Müsadere	62
C. Hukukumuzda Müsadere Hükümleri İçeren Özel Kanunlar ..	64
D. Hukukumuzda İdarenin Müsadere Yetkisini İçeren Kanunlara Örnekler	64
E. CMK'de Müsadere	65
F. Mahkeme Kararlarında Şirket Müsaderesi.....	65
VIII. ULUSLARARASI BELGELERDE ŞİRKET MÜSADERESİ..	67
A. Birleşmiş Milletler Viyana Sözleşmesi.....	69
B. Birleşmiş Milletler Palermo Sözleşmesi	71
C. Birleşmiş Milletler Merida Sözleşmesi	72
D. Birleşmiş Milletler New York Sözleşmesi.....	73
E. Avrupa Konseyi Yolsuzluğaya Karşı Ceza Hukuku Sözleşmesi	76
F. Avrupa Konseyi Strazburg Konvansiyonu	76
G. Avrupa Konseyi Varşova Sözleşmesi	77
H. Hali Eylem Görev Gücü (FAFT)	79
IX. SUÇ SONRASI YAPTIRIM OLARAK ŞİRKET MÜSADERESİNİN KOŞULLARI VE BAZI SORUNLAR.....	82
A. Şirketin Suç ile Bağlantılı Bulunması.....	84
1. Şirketin Suç Vasıtası Olması.....	85
a. Şirketin Suçun İşlenmesinde Kullanılmak Üzere Oluşturulması	85
b. Şirketin Suçun İşlenmesinde Kullanılmış Olması	90
c. Şirketin Suçun İşlenmesine Tahsis Edilmiş Olması	93
2. Şirketin Suçtan Meydana Gelmiş Olması	96

3. Şirketin Suçtan Elde Edilmiş Gelirle Oluşturulmuş/ Elde Edilmiş Olması	97
B. Şirketin Suçun Konusu Olması	99
C. Şirketin Kendisinin Suç Teşkil Etmesi	100
D. Müsadere Konusu Şirket Bakımından İyiniyetli Üçüncü Kişiler Sorunu.....	102
1. Örgütlü Suçlar veya Terör Suçları veya Meslek Haline Getirilmiş Suçlarda ve Suçtan Elde Edilen Gelirin Aklanması Suçunda Müsadere Konusu Şirket Bakımından İyi Niyetli Üçüncü Kişiler Sorunu.....	103
E. Suçun Kasten İşlenebilen Bir Suç Olması	104
F. Kamu Düzeni Dışında Kamu Güvenliği Kamu Sağlığı veya Genel Ahlak Bakımından Bir Tehlikenin Varlığının Aranması Sorunu	106
G. Şirket Müsaderesinde Müsadere Konusu Şirket Nezdindeki Hakların Kapsamı.....	107
H. Müsadere Konusu Şirketin Aidiyetinin Dikkate Alınacağı Zaman.....	108
I. Müsadere Konusu Şirketin Kendisinin Mağdur, Suçtan Zarar Gören veya Suçun Pasif Süjesin Olması.....	109
J. Müsadere Konusu Şirketin Devlete Ait Olması.....	109
K. Müsadere Konusu Şirketin Hisselerinin Birden Çok Kişiye Ait Olması.....	109
L. Müsadere Konusu Şirketin Eşdeğer Müsaderesi	110
X. ŞİRKET MÜSADERESİNİN BENZER KURUMLARDAN FARKI	110
A. Şirketin Dondurulması ile Şirket Müsaderesinin Farkları.....	111
B. Şirkete El Koyma Ve Şirket Müsaderesi İle Farkları.....	115
1. Şirkete El Koyma.....	115
2. Muhafaza Edici Nitelikte Şirkete El Koyma Olarak Şirket Yönetimine Kayyım Atanması	116
3. Muhafaza Edici Nitelikte Şirkete El Koyma.....	117
4. Önceleyici Nitelikte Şirkete El Koyma:.....	118

5. Zorlama Amaçlı Şirkete El Koyma	118
6. Farkları	119
C. Şirketin Mülkiyetinin Kamuya Geçirilmesinin Şirket Müsaderesinden Farkı	124
XI. ŞİRKET MÜSADERESİ İLE ÇATIŞAN MÜLKİYET HAKKI GENEL MÜSADERE YASAĞI VE MASUMİYET KARİNESİ	125
A. Mülkiyet Hakkı.....	125
B. Suçlunun Suçla İlgili Olmayan Şirketinin Müsaderesi Sorunu	130
C. Üçüncü Kişinin Şirketinin Müsaderesi Sorunu	131
D. Masumiyet Karinesi Bağlamında Şirket Müsaderesi	136
SONUÇ	141
KAYNAKÇA	143